

Vergaderjaar 2022–2023

29 684

Waddenzeebeleid

Nr. 250

BRIEF VAN DE MINISTERS VOOR NATUUR EN STIKSTOF EN VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 6 juli 2023

De Beheerautoriteit Waddenzee (hierna: Beheerautoriteit) werkt aan het bevorderen en versterken van de samenhang van natuur-, vis- en waterbeheer, met als doel de natuurkwaliteit van de Waddenzee te verbeteren. Namens de opdrachtgevers van de Beheerautoriteit bieden wij u hierbij de eerste versie van het Integraal Beheerplan aan, zoals aangekondigd in de verzamelbrief Wadden van 22 december jl. (Kamerstuk 29 684, nr. 234). Tevens bieden wij u het jaarverslag over 2022 aan. Ook delen we met u de getekende Verklaring van Wilhelmshaven.

Zoals aangekondigd (Kamerstuk 29 684, nr. 234) zal in 2023 de evaluatie van de Beheerautoriteit plaatsvinden. De uitkomsten daarvan zullen mede bepalend zijn voor de focus en activiteiten van de Beheerautoriteit vanaf 2024. De evaluatie wordt dit jaar afgerond.

Integraal Beheerplan

De Beheerautoriteit is verantwoordelijk voor het opstellen van een Integraal Beheerplan voor de Waddenzee (IBP). Daarnaast heeft de Beheerautoriteit een coördinerende rol bij de vertaling van het IBP naar het operationeel beheer van de beheerders, passend bij de status van het UNESCO Werelderfgoed Waddenzee. Het beheer is breed gedefinieerd en bevat: fysiek beheer, natuurherstel, vergunningverlening, monitoring, toezicht en handhaving, gastheerschap, praktijkgericht onderzoek en taken voortvloeiend uit de status van de Waddenzee als UNESCO Werelderfgoed, zoals promotie, educatie en draagvlakvergroting.

Met het IBP wordt een overzicht gemaakt van wat robuust integraal beheer betekent voor het beheer op de verschillende beheeraspecten. Afspraken tussen beheerders en opdrachtgevers om tot dat robuust integraal beheer te komen zijn hier onderdeel van. Nooit eerder was er een dergelijk totaalbeeld voor het beheer van de Waddenzee en hoe de beheerders daaraan invulling geven.

De Beheerautoriteit signaleert benodigde beheer- en beleidsbeslissingen en eventuele (financiële) knelpunten. Dit vertaalt zich in een advies aan het opdrachtgeversoverleg van de Beheerautoriteit Waddenzee.

De prioriteit lag in 2022 op de beheertaken toezicht & handhaving, vergunningverlening en kwelderbeheer. De resultaten hiervan kunt u vinden in de eerste versie van het IBP. De gezamenlijk beheerders, die via het Beheerderscollectief Waddenzee samenwerken, hebben daarbij een aantal (financiële) knelpunten geïdentificeerd. Het eerste concept IBP is eind november 2022 samen met een aantal concrete voorstellen voor verbetering van beheer en het oplossen van het beheertekort voorgelegd aan het Opdrachtgeversoverleg. Met deze eerste versie van het IBP worden de volgende beheertekorten gedekt:

- extra inzet op verbeteren van de integrale vergunningverlening op het gebied van de Wet Natuurbescherming in de Waddenzee voor het Ministerie van LNV, de provincie Groningen, de provincie Fryslân en de provincie Noord-Holland;
- extra inzet op Toezicht en Handhaving voor het Ministerie van LNV en de provincies Groningen en Fryslân;
- de additionele beheerinspanning ten aanzien van het beheer van de Rijshoutendammen is geregeld voor 2023.

Op het ogenblik worden de mogelijkheden verkend voor de financiële dekking van een aantal beheertekorten. De financiële dekking voor geïdentificeerde en nog te identificeren beheertekorten is een lopend proces.

Jaarverslag 2022

In de zomer van 2021 vond, mede op verzoek van de directeuren Beheerautoriteit, een zogenoemde Midterm Review (MTR) plaats. Deze MTR resulteerde in een aangescherpte opdracht voor de Beheerautoriteit. Vanuit de noodzaak en de gezamenlijke verantwoordelijkheid om de natuurkwaliteit van de Waddenzee te verbeteren is de aangescherpte opdracht voor de Beheerautoriteit als volgt omschreven:

- A. versterk de samenhang en samenwerking tussen beheerders, zowel op inhoud als organisatie;
- B. draag vanuit beheer bij aan beleid en zorg ervoor dat waardevolle adviezen uit de beheerpraktijk worden gehoord;
- C. signaleer en agendeer bij de opdrachtgevers de punten die nodig zijn om beheer te verbeteren).

Vanuit dit startpunt stond het jaar 2022 vooral in het teken van de eerste stap richting het Integraal Beheerplan (IBP) voor de Waddenzee. Daarnaast heeft de Beheerautoriteit geadviseerd op het Uitvoeringsprogramma Waddengebied 2021–2026, het trilaterale Single Integrated Management Plan (SIMP), de Verklaring van Wilhelmshaven, het Beleidskader Natuur Waddenzee en zonerings t.a.v. de inzet van drones in het Waddengebied. Aandachtspunten in het beheer zijn gesignaleerd richting opdrachtgevers ten aanzien van toezicht & handhaving, kwelderbeheer, vergunningverlening en coördinatie Werelderfgoed.

Het afgelopen jaar lag vanuit de opdrachtgevers de prioriteit op signalering vanuit de beheerders, het faciliteren van de Beheerautoriteit en het Beheerderscollectief in het vullen van de eerste versie van het Integraal Beheerplan, het Uitvoeringsprogramma Waddengebied 2021–2026 en het Beleidskader Natuur Waddenzee.

Verklaring van Wilhelmshaven

Op 15 mei 2023 is de Verklaring van Wilhelmshaven gepresenteerd tijdens een vergadering van de Wadden Sea Board. Onder de titel «Together for ONE Wadden Sea World Heritage» legt de Verklaring van Wilhelmshaven de bescherming van de uitzonderlijke universele waarde van de Waddenzee als het grootste ononderbroken intergetijdengebied ter wereld vast. De verklaring benadrukt dat effectieve bescherming nodig is om de functies van de natuurlijke ecosystemen in stand te houden terwijl er ook dringend behoefte is aan maatregelen voor klimaatadaptatie op basis van natuurlijke benaderingen. Internationale samenwerking buiten de Waddenzee blijft een belangrijk punt voor de trilaterale samenwerking, met name langs de Oost-Atlantische vliegroute, waar de Waddenzee een cruciale plaats inneemt voor trekvogels.

Er is ook een trilateraal beheerplan voor het UNESCO Werelderfgoed Waddenzee vastgesteld, te weten het Single Integrated Management Plan (SIMP). De Ministers hebben verklaard op een trilaterale en gecoördineerde wijze vooruitgang te boeken op thema's zoals visserij, scheepvaart, toerisme, energie en kustbescherming.

Een brief met dezelfde inhoud is vanuit de Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland, provincie Fryslân en provincie Groningen verstuurd naar de respectievelijke Provinciale Staten.

De Minister voor Natuur en Stikstof,
Ch. van der Wal-Zeggelink

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat,
M.G.J. Harbers